

MOOTTORIKELKKAMATKAILU ON

ALIVARVOSTETTU TUKIPILARI

SUOMESSA ON REKISTERISSÄ NOIN 90 000 MOOTTORIKELK-
KAA. NÄISTÄ KÄYTETÄÄN AKTIIVISESTI TUHANSIA. TÄMÄ TAR-
KOITTAÄ, ETTÄ KELKKAILUSSA ON VALTAVA POTENTIAALI
MATKAILUN KEHITTÄMISEEN. OSASSA SUOMEA TÄMÄ ON HUO-
MATTU, MUTTA VALTAOSA ALUEISTA ON VASTA HERÄÄMÄSSÄ
TÄHÄN REALITEETTIIN. KELKKAILU VOI OLLA HYVÄ TUKIPILARI
MYÖS PIENEMMILLE KOHTEILLE ISOJEN KESKUSTEN VALOJEN
ULKOPUOLELLA.

TEKSTI: JANI SIPOLA KUVAT: TOIMITUS, TEIJA RAATEROVA

MUUTOS

KELKKAILUN
ALALAJEISSA ON
LUONUT PAINETTA
AVATA LUVALLISIA
SYVANLUMEN
KELKKAILUALUEITA.
NÄIN ON MYÖS TEHTY.

Moottorikelkkailu on harrastus, jonka eteen ollaan valmiita panostamaan. Kelkkailu voi tarjota hyvin monenlaisia elämyksiä. Avainasemassa erilaisuuden tarjoamiseen ovat vaihtelevat ajomaastot. Uuden kokeminen tuttujen lähireitien sijaan on yksi hienoimmista asioista mitä kelkkailussa on tarjolla. Reittikelkkailun kylkeen kasvanut freeride on yksi kasvavimmista kelkkailumuodoista. Vähitellen myös tämän lajin harrastamiseen alkaa löytyä suorituspaiikkoja ympäri lumisen Suomen.

Reittikelkkailulla on pitkät perinteet Suomessa ja lajin ympärille onkin rakennettu mittavaa infrastruktuuri. Puitteet ovat kuitenkin vuosien varrella jääneet osalla paikkakunnista vähemmälle huomiolle eivätkä ne näin ollen vastaa enää nykypäivän vaatimuksiin. Käyttäjät ja kysyntä toimivalle uraverkolle kuitenkin on enemmän kuin koskaan. Reittikelkkailun rinnalle suosituksi lajiksi nousseen freeriden ympärille on vähitellen noussut omaa infrastruktuuria freeride-alueiden muodossa. Viimeisimpänä lisäyksenä on Kuhmon freeride-alue Kainuussa. Siellä Metsähallitus avasi 2 500 hehtaarin kokoisen alueen. Aiemmin freeride-alueita on löytynyt ainakin Paljakasta sekä Posiolta, jossa onkin Suomen laajin yhtenäinen ajoalue.

Kelkkailumatkailulla on selkeä taloudellisia vaikutuksia pienille paikkakunnille, kuten vaikkapa Kieringin tai Sallan Naruskan kaltaisille paikoille.

Freeride-kokeiluja Posiolla

Moottorikelkkailu vaatii lumen lisäksi muutamia asioita. Reittien ja urien olemassaolo ja niiden hoitaminen on yksi tärkeimmistä tekijöistä. Mikäli uria ei ole, ei ole myöskään kelkkailijoita. Sama koskee umpiskelkkailua; mikäli ei ole luvallisia ajopaikkoja, ei ole myöskään kelkkailua. Hyvät ajopaikat tuovat asiakasvirtaa, josta hyöttyy koko alueen elinkeino. Posio on siinä harvinaisessa asemassa, että siellä paikka luvalliseen ajoon on järjestynyt maanomistajien omasta aloitteesta.

- Alun perin näitä ajolupia myytiin lähinnä meidän osakaskunnan, eli yhteismetsän osakkaille. Kysymyksessä oli siis maastoliikennelupa, jonka myötä ihmiset pääsivät pilkille ja muuten liikkumaan yhteismetsän alueella. Olemme tässä vuosien ajan seuranneet vierestä tätä kelkkailun kehittymistä ja halusimme olla avarakatseisia asian suhteen. Posion yhteismetsällä on maata noin 30 000 hehtaaria, josta 25 000 on kelkkailukäytössä, kertoo Markus Laatikainen Posion Yhteismetsästä.

Kelkkailuun liittyy vielä toistaiseksi paljon asenteellisuutta ja negatiivisia mielikuvia. Muutamien yksilöiden toiminta voi vaikeuttaa kymmenien tuhansien lajia harrastavien suomalaisten arkea. Pelisääntöjen noudattaminen on suuressa vaikuttavassa roolissa, kun puhutaan kelkkailun kehitysedellytyksistä tulevaisuudessa.

- Kyllähän meilläkin oli jopa oman organisaation sisällä alussa hieman epäilyä tämän vapaan kelkkailun suhteen. Päätimme kuitenkin kokeilla ja vapauttaa kelkkailua meidän alueilla maksullista lupaa vastaan. Eli lupia myydään niin kauan, kunhan kelkkailijat toimivat luvassa mainittujen ehtojen puitteissa. Näin on onneksi ainakin vielä myös ollut. Teemme aktiivista valvontaa alueilla ja mitään sanottavaa ei toistaiseksi ole ollut pieniä rikkomuksia lukuun ottamatta, mutta ei mitään merkittävää, joka vaikuttaisi lupa-asioihin, toteaa Laatikainen.

Freeride-kelkkailussa on valtava kasvupotentiaali etenkin syrjäseuduilla, mutta kasvu vaatii lisää pinta-alaa alan harrastamiseen. Suhteessa haittoihin, on moottorikelkkailu hyvä vetonaula minkä tahansa alueen matkailuun. Kelkkailijoista hyöttyvät myös useat alat kuten kaupat, huoltoasemat sekä majoituspalvelut. Ajoaluetta tarvitaan kuitenkin lisää, sen tietää myös Posion yhteismetsän edustaja.

- Meillä on tarjolla 25 000 hehtaaria luvallista aluetta hyvin vaihtelevissa maastoissa. Kun ajo tapahtuu pääasiassa semmoissa lumisissa vaaroissa, emme ole koskaan havainneet mitään vaikutuksia maastossa -jäljet katoavat lumien sulettua. Muita alueita tarvittaisiin lisää ja monipuolisemmin - tässä avainasemassa on

Kieringissä kelkkailuolosuhteita on lähdetty parantamaan kylän omin voimin rakentamalla reittilánalla. Tämä on vain yksi osoitus halusta parantaa kelkkailuasiakkaiden kokemusta.

tietenkin Metsähallitus, joka hallitsee valtion maita. On vain ongelmallista, että Metsähallituksen alueilta on saatettu suojelun piiriin parhaat ajomaastot, eli juuri ne vanhat metsät, joissa kelkkailu aiheuttaisi vähiten harmia ja tuhoa, muistuttaa Laatikainen.

Nousevan suosion Kierinki

Kieringin kylä Sodankylän kunnan lounaisnurkassa on noussut parin viime vuoden aikana moottorikelkkailijoiden tietoisuuteen. Kierinki on loistava esimerkki siitä kuinka kelkkailijat löytävät kohteet, mikäli asiat ovat heidän kannalta kunnossa. Puskaradio lähtee melko nopeasti viemään viestiä eteenpäin. Kierinki on siinä mielessä ideaali kelkkailukohte, että se sijaitsee matkailukeskusten välimaastossa. Sijainnin lisäksi hyvät palvelut puoltavat valintaa kelkkailukohteeksi. Kylässä onkin huomattu kelkkailijoiden tarpeet ja niiden täyttämiseen on panostettu.

- En minä vielä pari vuotta sitten osannut ajatella, että retkikelkkailijat olisivat näin hyvä asiakasryhmä. Mutta olemme oppineet tässä parin vuoden aikana, että kelkkailijoihin kannattaa panostaa. Kelkkailijat ovat siinä mielessä helppo kohderyhmä, että heillä on selkeä tavoite ja vaatimukset. Yleensä kelkkailijat tarvitsevat majoitusta, jossa on esimerkiksi kuivauspaikka varusteille. Tämän lisäksi he tarvitsevat kelkkoihinsa polttoainetta. Kun heille on tarjolla vielä monipuoliset ruokailumahdollisuudet, niin kelkkailijat ovat tyytyväisiä. Meidän alue on siinä mielessä hyvä, että sijaitsemme syrjässä, mutta lähellä tunturikeskuksia. Olemme Levin ja Rovaniemen puolella välissä, eikä Luostollekaan ole kuin satakunta kilometriä. Eli meillä voi majoitua ja tästä tekee mukavia päivämatkoja eri puolille Keski-Lappia, ilman tunturikeskusten ruuhkaa, kertoo Kieringin Lomakylän yrittäjä Teija Raaterova.

Reittien ylläpitovastuu on yleensä joko kunnilla, kerhoilla tai Metsähallituksella. Tiukan talouden aikana, ei löysää rahaa tunnu aina reittien ja urien ylläpitoon löytyvän. Siitäkään huolimatta, että kelkkailu on todella suuren potentiaalinen omaava matkailutuote. Joskus asiat on otettava omiin käsiin, kuten on Kieringissä tehty.

- Kun kelkkailijat löysivät tämän meidän alueen, otimme Kieringin Kehitys Ryn kanssa tehtäväksi parantaa kelkkailun edellytyksiä. Haimme muutamalle uralle muutoksia ja uusia linjauksia. Tämän lisäksi rakensimme lanan, jolla ylläpidämme näitä lähialueiden reitte-

jä. Lanan rakentamiseen saimme materiaalien osalta tukea Sodankylän kunnalta, mutta suunnittelun ja toteutuksen hoiti kylän väki, toteaa Raaterova.

Kelkkailijat ovat jostain syystä vielä hieman poikapuolen asemassa, mitä tulee matkailuun. Kelkkailumatkailu nähdään usein vain ulkomaisina turistiletkoina ja se pääryhmä eli kotimaiset omilla kelkoilla liikkuvat harrastajat jäävät vaille huomiota. Teija Raaterova tietää, että kelkkailijoiden käyttämät rahasummat ovat merkittävästi muita matkailijoita suurempia.

- Olemme tutkineet, että kelkkailija käyttää vuorokauden aikana helpostikin sellaisen 300 euroa rahaa matkakohteessaan. Vastaava summa on esimerkiksi hiihtäjillä vain 100 euroa, laskeskelee Raaterova.

Erämaiden Salla

Salla mainostaa itseään paikkana "In the middle of nowhere". Eli kylä keskellä ei mitään. Mainoslause on tarkoitettu houkuttelemaan ulkomaisia erilaisuuden etsijöitä. Mutta syrjäinen sijainti ja isot erämaat tuovat omat mahdollisuutensa myös kelkkailuun. Salla onkin tunnettu mukavista reiteistään, jotka vievät kelkkailijan keskelle Itä-Lapin erämaita. Alueella toimiva majoitusyritys Naruskan Helmi kokee kelkkailijat potentiaalisena asiakasryhmänä, jolle heillä on tarjota asiaankuuluvia palveluja.

- Meidän yrityshän toimii vanhalla rajavartioston asemalla. Tästä johtuen meillä on tarjota kelkkailijoille edukkaan majoituksen sekä ravintolapalvelujen lisäksi myös esimerkiksi lämmin talli, jossa voi korjata tai huoltaa kelkkaansa kesken reissua. Meiltä saa myös polttoainetta, kertoo Tero Muuri, Naruskan Helmen toimitusjohtaja.

Kelkkailijat ovat iso matkailijaryhmä, jossa on paljon potentiaalia liiketoiminnan kehittämiseen. Suomi tarjoaa kelkkailuun loistavat mahdollisuudet eikä aina tarvitse mennä isoihin hiihtokeskuksiin. Sallassa kelkkailijoita pyritään houkuttelemaan myös uusilla umpisenalueilla.

- Sallan yhteismetsä pyhitti Purkavaaran alueen vapaaseen kelkkailuun. Se on tästä meidän majoituksesta pienen siirtymän päässä. Kiinnostusta ja kyselyjä on ollut melko runsaasti. Toivottavasti saamme tulevaisuudessa neuvoteltua alueita myös valtion mailta, toivoo Muuri.

KIERINGIN KOKOONTUMISAJOT

Tarjoilu pelasi hyvin Soasjärven umpilumen kiihdytyskisan aikana, kun Hakolan Pekalla oli hotdodgeja ja haukimakkaraa.

TEKSTI: PERTTI YLIKONTIOLA
MATKALLA MUKANA: ERKKI VAMMAVAARA

Maaliskuun alun 2018 viikonlopuksi ajattelin jotain teke- mistä, niin kelkkakaveri Eki kilautti, että Kieringissä olisi kokoontumisajo, miten olisi? Kun aikaakin oli, niin ei kahta pu- hetta. Pari vuotta sitten löysimme paikkakunnan, kun lähdimme käymään siellä lomamatkalta Pyhänturilta - ja heti jäimme yöksi. Jo silloin kylässä oli niin leppoisa tunnelma jotta! Kirjoitin tarinanakin tuon reissun kokemuksista Kelkkalehteen, ja kylän väki korjasi alueen muutaman repaleisen sillan, risteysmerkin ja joen reittimerkit saman tien, huippuaktiivista meininkiä. Viime talvena matka sinne jäi väliin, mutta opastettiin muita kelkkai- lijoita käymään siellä perillä asti ja neuvottiin reittivaihtoehtoja eri suunnista. Kaikki ovat pitäneet paikasta.

Kelkkailijoiden kokoontumisajo järjestetään Kieringissä vanha- na kunnan kylätapahtumana ja paikkakunnan ihmiset ovat eri tapahtumien järjestelyissä mukana talkoohengellä - tapahtu- mat, oppaat, tarjoilut, iltamat jne. Systeemit on mietitty etukä- teen. Kaikki eivät varmaan edes harrasta kelkkailua, mutta kyllä sitä siedetään, kun lähes joka talon pihalla on kelkka! Postitkin on niin kätevä hakea kelkalla, kuten eräs ukko mainitsi. Vieraille järjestyy hyvät majapaikat, eikä siellä muutenkaan ole mitään "tunturikeskusten rahat pois" -meininkiä. Nythän Kierinkiin on toki laitettu hotellitason majoitusta ja vanhaa rakennuskantaa on kunnostettu oikein pieteillä eli hartaalla kunnioituksella perinteitä kohtaan, siitä 10+. Raaterovan Teija esitteli syste- mejä: ei voinut kuin hämmästellä. Ulkomaalaisetkin ovat paik- kakunnan löytäneet.

Perjantaina ajoimme paikalle Vaalajärven ja Riipin kautta, mistä metsäpätkäät ovat hieman kapoista kinttopolkua, mutta mer- kinnät ovat hyvät. Sivakkarovan risteyksestä kelkkaura parani silmissä. Kieringin väellä on nyt käytössä oma kevytlana ("itse tehty, tietenkä"), niin jopa lähiurat pysyvät Kittilän rajalle ja Unarinjärvelle hienossa ajokunnossa, vaikka kulkijoita siellä al- kaa olla aika tavalla.

Iltasella kaupalla esiintyi Toni Jaatinen Bänd. Kyllä oli huippuyh- tyä ja meininki katossa. Väkeä tuli reippaasti myös lähikylistä eikä ollut enää halkoja takakontissa virvokkeina niinkuin joskus muinoin. Sakki tuli toimeen mutkattomasti ja lystiä oli.

Lauantaiaamuna lähdimme valloittamaan Kumputunturia. Ilma oli aivan mahdollottoman hieno, kun alkuvuonon kova pakkanen oli lauhunut sopivasti eikä Kumputunturissa edes palovartijan

majalla ollut tuulenvirettä, erikoista. Kankaan Jorma veti retkeä vauhdikkaasti ja turvallisesti. Ja kun porukalla oli elämäkoke- musta jonninverran, niin jo vain tauoilla riitti tarinaa! Tulomat- kalla nuorisojengi oli laittanut Kelontekemän perälle tulet val- miiksi, tarjoiluna nuotiopannukaffit, makkarat ja mehua. Taas kävi muuten toteen se, ettei noita kelkkoja passaa liikaa kehua; näet se jammu, mikä "on aina pelannu", hajosi heti kohta kotimat- kalla.

Umpilumen seikkailijoille oli oma lumenkaivushow, he löysivät vaaran kyljestä paikat huolella. Jopa niin hyvin, että vielä illal- la porukat kävivät etsimässä heidät pois ihmisten ilmoille. Osa väestä kävi talvinuottauksella Unarilla, Annalan Jarin nuotan- vedolla. Hakolan Pekka paistoi makoisaa muikkua. Umpilumen kiihdytyskilpailu pidettiin koko väelle iltapäivällä Soasjärvellä. Osallistujia oli parikymmentä, myös leveätelaisia nelarijyskyt- täjiä, kaikilla oli hauskaa eikä rotesteja tehty. Pekka tarjosi siel- lä hotdodgeja ja haukimakkaraa.

Illalla kokoonnuttiin kaupalle taas palkintojen jakoon, arvontaa ym. Illanvietto oli tuimaa, nyt taitelijä/tulkitsija Sakari Korho- nen & Huurankukat teki tunnelmaa. Sitä riittikin yömyöhään, porukka oli hienoa! Aina hämmästy, miten vieraatkin otetaan juttuun mukaan. On siellä niin tolakun ihmisiä.

Sunnuntaina väkeä kävi vielä verkoilla ja porotilalla. Me Erkin kanssa hyvästelimme kavereita kaupalla ja lähdimme kotia kohti Unarin ja Raudanjoen kautta. Meillä on ns. vahva tunne, että taas ensi vuonna tavataan! Unarinjärven päähän ura onkin nyt näemmä oikaistu kulkemaan suoraan Kieringistä, hyvä niin.

Kyllä tuo paikka on kelkkailijalle aivan verraton käyntipaikka, missä myös isommat kerhoporukat voivat helposti viipyä päi- vä pari, kun ruokailut ja palvelut pelaa kätevästi. Kaupalla on kahvila-baari ja 24h-bensa-automaatti. Hyvä kello kauas kuu- luu, ainakin me tuomme sitä esille. Kierinki voisi tuoda asiaan- sa esille myös mainostamalla sitä kelkka-alan julkaisuissa ja miksei myös Rovaniemen Kelekkamesseilla, missä kokoontuvat alan tosiharrastajat. Jo nyt kelkkailijoita on löytänyt paikan hy- vin päiväreissuille tai matkanneet Leville tätä kautta. Kieringin Kehitys ry yrittääkin saada toteutettua myös kelkkailun run- koreitin Revontulireitiltä Kieringin kautta Leville noudattaen nykyistä uraa, toivottavasti sekin hanke etenee. Kylä on esillä Facebookissa Kierinki Village -sivuilla.